

Branschriktlinjer för hårdvaxolja på trägolv

Utarbetade av Golvbranschen, GBR

HÅRDVAXOLJA 22

2022-11-14

(Ersätter HÅRDVAXOLJA 15)

GBRs branschriktlinjer beskriver översiktligt produkter och metoder för hårdvaxoljning av trägolv. Instruktionerna är av generell natur. Branschriktlinjerna är framtagna av berörda leverantörsföretag inom GBR. De kan med fördel användas som riktmärke och underlag vid upphandling, tidsplanering och bedömning av arbeten med hårdvaxolja på trägolv. OBS! Branschriktlinjerna ersätter alltså inte leverantörens bruksanvisningar. Rekommendationer från leverantören gäller *alltid* i första hand. Läs därför noga leverantörens utförandeinstruktioner samt säkerhets- och skyddsföreskrifter före behandlingen.

1 ALLMÄNT

Hårdvaxolja består av en kombination av oljor och vaxer (Carnaubavax, Candelillavax, solrosolja, sojabönlolja och tistelolja). Hårdvaxolja kan appliceras på nyslipat trägolv eller på ett tidigare oljat trägolv. Tänk på att slipningen i hög grad påverkar utseendet vid pigmenterad hårdvaxolja eller annan pigmenterad produkt.

1.1 VARIANTER

Hårdvaxolja finns i en rad olika utföranden: opigmenterad, pigmenterad samt med eller utan lösningsmedel. Det finns även snabbtorkande varianter. Varje typ av produkt kräver sin specifika applicering. Observera att dessa riktlinjer endast behandlar **lösningsmedelsbaserade** produkter.

2 VAL AV PRODUKT

Val av produkt bör i första hand följa den rekommendation som lämnats av föreskrivande led. Om sådan rekommendation inte finns ska lämplig produkt för respektive miljö, utseende och funktion användas. Om osäkerhet råder kontrollera med respektive leverantör av hårdvaxolja. Är pigmentering föreskriven ska beställaren presentera ett prov på önskad färg, alternativt bör entreprenören utföra ett prov på aktuell golvyta. Provet uppvisas för beställaren för godkännande innan behandling. Tänk på:

- att vara noga med att följa respektive leverantörs instruktioner vid provet.
- att utföra provet på samma träslag och fabrikat som sedan ska behandlas.
- att produkten passar för den aktuella miljön och det material som ska behandlas.
- att produkten ger en långsiktig funktion vad gäller skötsel och underhåll.

3 ÅTGÅNG

- En tumregel för applicering av hårdvaxolja är 1 + 1 oavsett om första applicering är pigmenterad eller inte.
- Den totala mängden ska inte överstiga 80 g per m², efter alla appliceringar, inklusive eventuell pigmentering.
- Generell åtgång för manuell applicering för opigmenterad produkt är 1 liter till 24 m², för en applicering. Två appliceringar krävs, vilket ger en åtgång på 12 m²/liter. Åtgång vid pigmenterad hårdvaxolja/annan pigmenterad produkt är 20–30 m² per liter vid en applicering, beroende på val av produkt.
- Vid maskinell applicering kan ytterligare en applicering krävas (dvs. tre totalt) beroende på åtgång på tidigare två appliceringar.
- Vid applicering med opigmenterad produkt på pigmenterad hårdvaxolja/annan pigmenterad produkt krävs endast en applicering (eventuellt två vid maskinell applicering).
- Observera att variationer kan förekomma mellan olika fabrikat, typ av trägolv och slipning.

4 FÖRUTSÄTTNINGAR

- Vid ytbehandling ska klimatförhållandena i lokalen var 20 °C och en RF på ca 50 %. Vid låg temperatur/hög luftfuktighet förlängs torktiderna väsentligt.
- Eventuell **golvvärme** bör vridas ned betydligt. Kontrollera yttemperaturen genom att lägga en termometer på golvet. Behandlingstemperaturen ska vara 20 °C ± 2 °C. När behandlingen har härdat kan yttemperaturen höjas successivt under 2–3 dagar till normal drifttemperatur dock max till yttemperatur 27 °C.
- Dammsug noga före behandling. Tänk på att avlägsna damm på socklar, element m.m.
- Se till att underlaget är nyslipat, torrt och rent. Vid fabriksbehandlat golv ska trägolvsleverantörens rekommendationer följas. Ytan ska vara fri från fett, såpa, vax och lackrester.

- Minde hål och repor bör spacklas, framför allt vid pigmentering.
- Slipningen av golvet ske enligt GBRs branschriktlinjer för slipning av trägolv, alternativt enligt ytbehandlingsleverantörens anvisning.

5 BRANDRISK

- Gemensamt för alla oljor är att det förekommer en självantändningsrisk tillsammans med organiska material. OBS Det är oljan som oxiderar – inte lösningsmedlet!
- Alla trasor som varit i kontakt med hårdvaxoljan ska förvaras i vatten i minst 24 timmar eller brännas omedelbart pga. risk för självantändning. Även rondeller kan självantända.
- Behandling får inte utföras i närheten av öppen eld eller heta föremål. Rökning får inte förekomma under behandlingen.

6 SKYDDSUSTRUSTNING

- Vid behandling med hårdvaxolja ska alltid skyddsmask med lösningsmedelsfilter och skyddshandskar godkända för olja och lösningsmedel användas (dock inte för lösningsmedelsfria hårdvaxoljor).
- Se alltid till att ha god ventilation av de ytor som spärrats av för behandling.

7 UTRUSTNING

- Penselborste eller roller enl tillverkarens rekommendation. Alternativt maskin (150 varv) och vit rondell.
- Vid eventuell mellanslipning, följ leverantörens anvisningar

8 APPLICERING

- Applicera hårdvaxolja tunt i träets fiberriktning. Var noga med att inte lämna något överskott.
- OBS: Om första applicering utförs med pigmenterad hårdvaxolja/annan pigmenterad produkt, se respektive produkts anvisning.
- Låt torka 8–12 timmar (pigmenterad produkt minst 12–24 timmar, beroende på produktval).
- Vid behov, mellanslipa i träets fiberriktning enligt leverantörens anvisning (gäller inte pigmenterad yta). OBS: putsa inte för hårt/länge, då detta kan ge en hal yta.
- Applicera ett nytt tunt lager hårdvaxolja, som ovan.
- Vid applicering med maskin kan ytterligare applicering krävas.

9 SKYDDSTÄCKNING

- Skyddstäckning bör undvikas.
- Tidigast 48–72 timmar efter sista applicering kan ytan skyddtäckas.
- Skyddspappen får inte vara diffusionstät (undvik t ex. mjölkpapp) och ska endast läggas på ytor som absolut kräver täckning.
- Skyddspappen ska regelbundet lyftas för att avlägsna skräp, smuts o dyl.

10 SKÖTSEL OCH UNDERHÅLL

Anvisningar för skötsel och underhåll tillhandahålls av leverantören av hårdvaxolja eller av entreprenören som utför arbetet och ska lämnas till kund/beställare. Se vidare GBRs branschriktlinjer för underhåll av trägolv.